

Greta Botyriūtė-Skietienė

Vilniaus Lietuvių namų lietuvių kalbos mokytoja metodininkė

**Pratybų sąsiuvinis mokantis lietuvių kaip antrosios
kalbos**

Asmenavimas

I tipas [a]

Eiti, eina, ėjo [to go]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Būti, yra, buvo [to be]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Kalbėti, kalba, kalbėjo [to talk]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Dainuoti, dainuoja, dainavo [to sing]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Nebūti, nėra, nebuvo [not to be]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Studijuoti, studijuoja, studijavo [to study]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Suprasti, supranta, suprato [to understand]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Groti, groja, grojo [to play]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Mokėti, moka, mokėjo [to learn]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Susitikti, susitinka, susitiko [to meet]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Žaisti, žaidžia, žaidė [to play]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Važiuoti, važiuoja, važiavo [to go]

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Asmenavimas

I, II, III tipai

Sėdėti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Susipažinti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Sportuoti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Vaikščioti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Turėti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Mylėti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Žaisti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Rašyti, rašo, rašė

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Skaityti, skaito, skaitė

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Matyti, mato, matė

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Dainuoti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Šokti

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš	Mes
Tu	Jūs
Jis, ji	Jie, jos

Daiktavardžio vyriškoji ir moteriškoji giminė

Vyriškoji giminė (masc.) ♂	Moteriškoji giminė (fem.) ♀
-as = namas [house] -ias = kelias [way] -is = brolis [brother] -ys = kambarys [room] -us = sūnus [son] -ius = vaisius [fruit] -uo = akmuo [stone]	-a = knyga [book] -ia = vyšnia [cherry] -ė = gatvė [street]
	-is = pilis [castle] -uo = sesuo [sister]

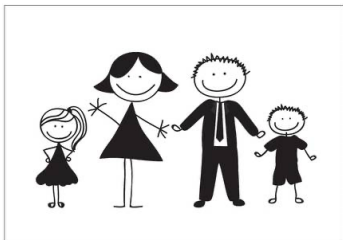
Sugrupuokite:

Kostas, graikė, Paulius, Milanas, Graikija, švedas, moldavė, Šanchajus, Kijevas, bulgarė, Turkija, lietuvis, lietuvė, olandas, Ukraina, Šarūnas, Živilė, ponas, turkas, filipinietė, Lietuva, Turkija, Zenonas, amerikietis, Kanada, danė, Otilija, Teresė, Saulius, bulgaras, Darius, Rusija, Suomija, ispanas, japonė, ukrainietė, Drezdenas, Prancūzija, Otava, Žilvinas, Japonija, terasa, Čadas, ukrainietė, Malta, maltietis, Patricija, Nerijus, Igoris, Frankfurtas, Niujorkas, Estija, estas, estė, Vilija, Ugnė, Dalius, Dalia, rytas, Rytis, Rita, gitara, ragas, tigras, ūsas, vasara, kapitonas, hobis, ėriukas, meška, uodega, karvė, ežys, Lukas, pokštas, ožka, nykštys, strutis, medus, upė, telefonas, voratinklis, banginis, arbūzas.

Vyriškoji giminė (masc.) ♂	Moteriškoji giminė (fem.) ♀

BŪDVARDIS. Koks? Kokia?

☺ *Parašykite, kas tai, apibūdinkite kiekvieną objektą.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

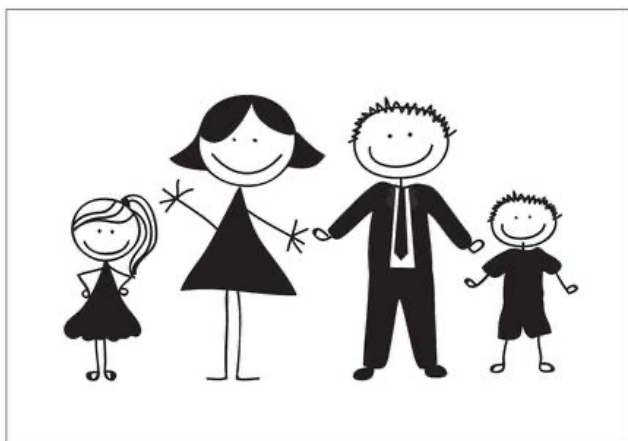
.....

.....

.....

.....

☺☺ *Sukurkite pasakojimą apie šeimą.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DAIKTAVARDŽIŲ IR BŪDVARDŽIŲ LINKSNIAVIMAS

1) Parašykite daugiskaitą:

Graži mama		Baltas telefonas	
Naujas namas		Šaunus direktorius	
Senas miestas		Šaltas patiekalas	
Geras dviratis		Aštrus kotletas	
Žalias miškas		Šviežias agurkas	
Raudona knyga		Kilni širdis	
Mėlynas rašiklis		Drąsus poelgis	
Žalias kambarys		Mėlynas autobusiukas	
Fantastiškas baseinas		Sunkus pratimas	
Mylimas draugas		Ryškus paukštis	

2) Išlinksniuokite žodžių junginius:

Žalias kambarys

Vienaskaita	Daugiskaita
V. kas?	V. kas?
K. ko?	K. ko?
N. kam?	N. kam?
G. ką?	G. ką?
Įn. kuo?	Įn. kuo?
Vt. kur?	Vt. kur?

Šalta žiema

Vienaskaita	Daugiskaita
V. kas?	V. kas?
K. ko?	K. ko?
N. kam?	N. kam?
G. ką?	G. ką?
Įn. kuo?	Įn. kuo?
Vt. kur?	Vt. kur?

Kilni širdis

Vienaskaita	Daugiskaita
V. kas?	V. kas?
K. ko?	K. ko?
N. kam?	N. kam?
G. ką?	G. ką?
Įn. kuo?	Įn. kuo?
Vt. kur?	Vt. kur?

BŪDVARDIS IR DAIKTAVARDIS. DERINIMAS.

1. Išlinksniuokite.

Vienaskaita			
V. kas?	K. ko?	G. ką?	Vt. kur?
Žalia spalva			
Geltonas mėnulis			
Patogi suknelė			
Prabangus butas			
Graži pieva			
Mėlynas dangus			
Naujas automobilis			

Daugiskaita			
V. kas?	K. ko?	G. ką?	Vt. kur?
Geras tėvas			
Puiki mama			
Aktyvus šuo			
Rainas katinas			
Pilkas begemotas			
Senas vežimas			
Ryški žvaigždė			

2. Parašykite vyriškąją arba moteriškąją būdvardžių giminę.

Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
prabangus		aštrus	
	fantastiška		buka
įsimintinas		geležinis	
	gera		metalinė
saulėtas			plasmasinė
	tamsi	molinis	
liūdnas			raudona

3. Irašykite būdvardžius.

juodą protingą nedidelę mediniame nauja sraunios raudona ilgas

Mano šeima yra _____: tėtis, mama, aš ir brolis. Mes gyvename _____ name, prie _____ upės. Prie namų yra _____, _____ mokykla. Šią mokyklą lanko mano _____ brolis. Namuose mes turime _____ šunį, jis labai mėgsta _____ pasivaikščiojimus parke

1. Suderinkite daiktavardžius su būdvardžiais.

stiprus triukšminga silpna greita tyli tylus puiki liūdna linksmas medinis
ploni lėtas linksmi sveikas aiški bjaurūs balta ilga aukšta šalta juoda žalia

_____ vaikai	_____ vyras
_____ užduotis	_____ stalias
_____ sliekai	_____ gatvė
_____ tėvas	_____ naktis
_____ spalva	_____ miškas
_____ pirštai	_____ mergaitė
_____ kompiuteris	_____ Artūras
_____ žiema	_____ mašina
_____ tvora	_____ sveikata
_____ dėžė	_____ pamoka

2. Sugalvokite ir parašykite būdvardžius daiktavardžiams.

_____ lietus	_____ lėktuvas
_____ bitė	_____ autobusas
_____ sliekas	_____ pelėda
_____ vežimas	_____ genys
_____ mėnulis	_____ lempa
_____ saulė	_____ pieštukas
_____ begemotas	_____ rašiklis
_____ liežuvis	_____ pelė

3. Parašykite vyriškąją arba moteriškąją būdvardžių giminę.

Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
mielas		bjaurus	
	žalia		juoda
malonus		mėlynas	
įdomus			nelaiminga
	ilga	sveikas	
trumpas			pikta
	puiki	šviesus	

4. Parašykite, kokia tai spalva.

- Saulės spalva yra _____.
- Jūros spalva yra _____.
- Mokyklos spalva yra _____.
- Mokytojos automobilis yra _____.
- Kėdės spalva yra _____.
- Miško spalva yra _____.
- Sniegas yra _____.
- Zuikio spalva yra _____.
- Mirties spalva yra _____.
- Apelsinas yra _____.

5. Parašykite sakinius.

Prabangi, viešbutis, „Vakaras“, būti, prie, mokykla.

.....

Nauja, telefonas, veikti, gerai.

.....

Mano, draugiška, draugas, labai, mylėti, mane.

.....

Aš, patikti, naujas, mokykla, ir, naujas, draugai.

.....

Geltona, autobusas, važiuoti, nuo, žalia tiltas, iki, stotis.

.....

Mano, naujas, suknelė, būti, raudona, spalva.

.....

Senamiestis, bibliotekoje, aš, rasti, daug, idomios, knygos.

.....

Mes, negalime, keliauti, į, Angliją, nes, neturėti, pinigai.

.....

Šiandien, aš, rašyti, ilgą, laiškas.

.....

Direktorius, mylėti, savo, darbas.

.....

Pilka, sliekas, man, labai, nepatikti.

.....

aaktyvus	active	Активный
įvairus	various	Разный
širdis	heart	Сердце
netoli	not far	Недалеко
pamatyti	to see	Увидеть
galima	can	Можно
spalva	colour	Цвет
dydis	size	Величина
ne tik	not only	Не только
pavyzdys	example	Пример
atvykti	to arrive	Прибыть
išvykti	to depart	Уехать
skubėti	to hurry	Спешить
prekiniai	market	Покупки
vežti	to carry	Везти
anglis	coal	Уголь
mašrutinis transportas	public transport	Общественный Транспорт
oras	weather	Погода
pėsčiomis	on foot	Пешком
riedlentė	skateboard	Доска, скейт

Transportas Vilniuje

Vilnius yra labai aktyvus miestas. Čia labai daug įvairaus transporto: nuo paspirtuko ar dviračio iki autobuso ar sunkvežimio. Miesto širdyje visai netoli Vilniaus lietuvių namų yra autobusų ir traukinių stotis.

Autobusų stotyje galima pamatyti įvairių spalvų ir dydžių autobusų ir mikroautobusų. Šie autobusai važiuoja ne tik į kitus miestus, bet ir į kitas šalis, pavyzdžiui, Baltarusiją, Vokietiją, Latviją ar Estiją. Vieni autobusai atvyksta, kiti autobusai išvyksta. Autobusų stotyje žmonės labai skuba.

Vilniaus traukinių stotis yra labai didelė ir graži. Čia galima pamatyti daug traukinių. Traukiniai atvyksta iš Kauno, Šiaulių, Klaipėdos, Marijampolės. Kartais į stotį atvyksta prekiniai traukiniai. Dažnai veža automobilius, anglį, benziną.

Lietuvos sostinėje taip pat labai daug troleibusų. Daug žmonių į darbą ar mokyklą važiuoja maršrutiniu transportu. Kai oras geras, žmonės eina pėsčiomis, važiuoja dviračiu, paspirtuku ar riedlente.

1. Parašykite, ar tai tiesa.

Teiginys	Taip	Ne
1) Stotis yra prie bažnyčios.		
2) Autobusai važiuoja tik į kitus miestus.		
3) Vilniuje yra viešasis transportas		
4) Kai lyja žmonės į darbą eina pėsčiomis.		
5) Prekiniai traukiniai veža žmones.		

2. Raštu atsakykite į klausimus.

- Kokia yra Vilniaus traukinių stotis?

- Kur yra daug autobusų ir mikroautobusų?

- Į kokias užsienio šalis važiuoja autobusai?

- Ar žmonės skuba?
- Ką veža prekiniai traukiniai?

Namų darbas. Pažiūrėkite į paveikslėlius ir aprašykite transporto priemones.

[illegible]

Dviratininkas Ramūnas Navardauskas

Ramūnas Navardauskas gimė 1988 metais. Dabar Ramūnui 28 metai. Šis vyras garsus Lietuvos dviratininkas, nacionalinis čempionas. Ramūnas gimė Šilalėje – nedideliame šiaurės Lietuvos miestelyje.

2008 metais Nacionaliniame plento čempionate Ramūnas užėmė 1 vietą. 2014 metais Tour de France 1 etape užėmė 3 vietą. 2014 metais Pasaulio plento dviračių čempionate Ramūnas buvo 15. 2015 metais Ramūnas tapo geriausiu Lietuvos sportininku.

Ramūnui reikėjo labai daug treniruotis, kad pasiektų tokių puikių rezultatų. Jis labai daug laiko praleidžia treniruotėse, čempionatuose, varžybose, kurias vyksta ne tik Lietuvoje, tačiau ir užsienyje.

Ramūnas pasakojo, kad „Gyvename šiandien ir esame laimingi. Tačiau nepamirštame principo: lauk geriausio, bet ruoškis blogiausiam. Juk nežinai, kada ir dėl kokios priežasties gali tecti nutraukti sportininko karjerą“.

Atsakykite į klausimu raštu:

- 1) Kada gimė dviratininkas?
- 2) Kur gimė Ramūnas?
- 3) Kokiame čempionate Lietuvoje, jis laimėjo 1 vietą?
- 4) Kelintas Ramūnas buvo pasaulio čempionate?
- 5) Ką daryti, jei nori laimėti?
- 6) Ar dviratininkas dalyvauja tik varžybose Lietuvoje?

Vieta atsakymams:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lietuvos upės

Kaimas-	village	деревня
Gyvenvietė	settlement	поселение
Įsivaizduot	imagine	вообразить
Platus	wide	широкий/ая
Prasidėti (peka)	start/begin	начинается. Берёт начало
Tekėti	flow	течёт
Pasiekti (pasiekia Kuršių marias)	reach-	достичь
Krantas	shore	берег
Sujungti	join	присоединится
Užtvinktas	dammed (river)	запруда (запруженная река)
Lėta	slow-	медленно
Malūnas	mill	мельница
Įtekėti	flows into	втекает в
Piliakalnis	tower hill	замковая гора

Nemunas yra didžiausia Lietuvos upė. Prie Nemuno yra šimtai kaimų, gyvenviečių ir keletas miestų. Nemuną mes įsivaizduojame didelį, platų. Tačiau ten, kur jis prasideda – tai tik nedidelis upelis. Ilgai tekėjęs Nemunas pasiekia Kuršių marias. Ten ši upė tokia plati, kad jos krantus galėtų sujungti tik ilgiausias tiltas. Prie Kauno Nemunas užtvinktas ir dabar ten – Kauno marios. Vasarą nuo Kauno iki Klaipėdos plaukia laivas „Raketa“.

Neris – antra Lietuvos upė. Neris prasideda Baltarusijoje ir teka per Vilnių, Kernavę – senąją Lietuvos sostinę,

Jonavą ir Kaune įteka į Nemuną. Toje vietoje stovi sena Kauno pilis.

Nevėžis labai lėta upė. Seniau prie Nevėžio buvo daugybė vandens malūnų, bet dabar jų nėra. Senovėje ši upė skyrė aukštaičius nuo žemaičių. Nevėžis teka per Panevėžį, Kėdainius ir prie Raudondvario įteka į Nemuną.

Prie Seredžiaus į Nemuną įteka Dubysa. Sakoma, kad tai gražiausia Lietuvos upė. Prie Dubysos yra nemažai piliakalnių, senovės lietuviai ten kovojo su priešais.

1. Ar tai tiesa?

Teiginys	Taip	Ne
1. Prie Nemuno yra šimtai kaimų, bet nėra miestų.		
2. Prie Kauno yra marios.		
3. Neris prasideda Rusijoje.		
4. Prie Nevėžio yra daug vandens malūnų.		
5. Dubysa įteka į Nemuną prie Seredžiaus.		

2. Raštu atsakykite į klausimus:

- 1) Kokia didžiausia Lietuvos upė? _____
- 2) Kokia upė teka per Vilnių? _____
- 3) Kur Nevėžis įteka į Nemuną? _____
- 4) Kur prasideda Neris? _____
- 5) Kokia yra Dubysa? _____

Papildomi klausimai:

- a) Kokia gražiausia jūsų šalies upė?
- b) Pro kokius miestus teka ši upė?
- c) Į ką ji įteka?

Lietuvos etnografiniai regionai

Lietuvoje yra skiriami keturi etnografiniai regionai: Aukštaitija, Žemaitija, Suvalkija ir Dzūkija. Etnografinis regionas tai teritorija su savo tradicijomis, gamta, kraštovaizdžiu, mūsų senelių palikimu. Šie regionai tarpusavyje skiriasi tarmėmis, tautosaka, muzika, tautodaile, kulinariniu paveldu ir kt.

Aukštaitija unikali savo senovinėmis dainomis – sutartinėmis. Be to, šis kraštas sunkiai įsivaizduojamas be savo alaus ir aludarių. Biržai – tai miestas, kuris yra garsus senomis alaus gaminimo tradicijomis.

Žemaitija – šiaurės vakarų regionas. Šio regiono sostinė – Telšiai ir kalbama čia daugiausiai ne oficialia lietuvių kalba, tačiau sunkiai suprantama žemaičių tarme. Žemaičių tarme buvo parašyta pirmoji lietuviška knyga „Knygelės pačios bylo lietuvininkump ir žemaičiųump“. Ją parašė Martynas Mažvydas.

Suvalkija – pietų pietvakarių regionas. Iš Suvalkijos kilo cepelinai, kurie vėliau tapo nacionaliniu Lietuvos patiekalu.

Dzūkija – pietų regionas, kuris garsėja ne tik dainomis, tačiau ir savo miškais, grybais ir uogomis. Dažnai juokaujama, kad jei ne grybai ir ne uogos, dzūkų mergos būtų nuogos. Visus vandens procedūrų mėgėjus kviečia Druskininkai. Čia jūsų laukia vandens atrakcionų parkas, slidinėjimo arena, nepamirštami ir jaukūs pasivaikčiojimai miesto parkuose.

1. Ar tai tiesa?

Teiginys	Taip	Ne
6. Yra 7 etnografiniai regionai.		
7. Aukštaitija garsėja sutartinėmis ir alaus gaminimu.		
8. Antanas Baranauskas parašė pirmąją lietuvišką knygą.		
9. Cepelinai yra nacionalinis Suvalkijos patiekalas.		
10. Dzūkijoje yra tik vandens parkas.		

2. Atsakykite į klausimus:

- 1) Kiek etnografinių regionų yra Lietuvoje?
- 2) Kokia Žemaitijos sostinė?
- 3) Kuo regionai skiriasi tarpusavyje?
- 4) Iš kurios regiono kilo cepelinai?
- 5) Kuo unikalus Dzūkijos regionas?

KARTOJIMAS

1. Parašykite pagrindines veiksmažodžių formas.

maišyti		
	tepa	
		pylė
gerti		
	valgo	
		ragavo
patikti		
	sveria	
	pietauja	
		pirko

2. Išasmenuokite: esamuoju ir būtuoju kartiniu laiku: imti, ima, ėmė; maišyti, maišo, maišė.

Esamasis laikas		Būtas kartinis laikas	
Vienaskaita		Vienaskaita	
Aš		Aš	
Tu		Tu	
Jis, ji		Jis, ji	
Daugiskaita			
Mes		Mes	
Jūs		Jūs	
Jie, jos		Jie, jos	

3. Pavartokite taisyklingą veiksmažodžio laiką.

Labai seniai jūros dugne (gyventi) Jūratė. Ji (būti) jūrų dievaitė. Kartą ji (dainuoti) Perkūnui. Perkūnas (būti) labai laimingas. Bet staiga jie (pamatyti) laivą. Tame laive (žvejoti) jaunas, gražus vaikiną.

Vaikino vardas (būti) Kastytis. Jis (būti) žemės sūnus. Kai tik Jūratė (pamatyti) žvejį iš karto jį (įsimylėti).

Kai viską (suprasti) Perkūnas, jis labai (supykti) ir (sukelti) audrą. Jis (sudaužyti) Jūratės kankles ir (paskandinti) žvejį.

4. Užpildykite lentelę.

V. kas?	Su...	Be...
medus		
kiviai		
citrinos		
traškutis		
vynuogė		
vištiena		
ananasas		

5. Pavartokite taisyklingą daiktavardžio formą.

Jis nemėgsta (ledai) su (razinos), bet mėgsta (ledai) su (vaisiai). Italijoje mes valgome (pica) su (kumpis), bet be (pipirai). Jis labai mėgsta vaisių salotas su (ananasai, obuoliai, bananai). Šiandien valgysime žuvį su (majonezas), bet be (citrina). Rytoj jie virs dešrelių su (bulvių košė) ir (salotos).

6. Pritaikykite taisyklę: N. kam? + patinka + V. kas?/ V. kas? + mėgsta + G. ką?/ N. kam? + reikia + K. ko?/ N. kam? + patinka + bendratis.

..... (Jis) patinka keliauti. (Adomas) reikia naujos knygos. (Aš) patinka nauji batai. Jonas nori (ledai) su uogine, bet nenori (kava). Joris mėgsta (kotletai) su bulvių koše ir pomidorus su grietine. (Deividas) reikia vykti į Kiniją.

7. Išlinksniuokite žodžių junginius: žalias žirnis, aštrus pipiras.

	Vienaskaita	Daugiskaita
V. Kas?		
K. Ko?		
N. Kam?		
G. Ką?		
Įn. Kuo?		
Vt. Kur?		